

opdrachtgever Gemeente Maastricht
project Natuurwaardenonderzoek
Ambyerveld 2012

nummer 00166-C
datum 30-05-2012

kantoor Bilthoven ○
Soestdijkseweg Zuid 260
3721 AK Bilthoven
088-1300600
E-mail bilthoven@taken.nl

kantoor Roermond ●
Minderbroedersingel 54-56-58
Postbus 120
6040 AC Roermond
088-1300665
E-mail roermond@taken.nl

kantoor Zwolle ○
Burg. Roelenweg 31
8031 ES Zwolle
088-1300642
E-mail zwolle@taken.nl

eerdere datum 03.02.2012, 18.04.2012
trefwoorden amby, das, ffwet, compensatie

© Taken Adviseurs en Ingenieurs B.V. 30 mei 2012

Niets uit dit rapport of bijbehorende tekeningen mag worden veelevoudigd en of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder schriftelijke vermelding van opdrachtgever en Taken Adviseurs en Ingenieurs B.V., noch mag het zonder bronvermelding worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoudsopgave

	<i>Blz.</i>
1. Inleiding	5
1.1. Aanleiding, opdracht en doelstelling	5
1.2. Beknopte beschrijving van het plangebied	6
1.3. Methodiek en indeling rapport	6
2. Resultaten archief- en veldonderzoek	7
2.1. Natuurloket	7
2.2. Natuurgegevens Provincie Limburg	9
2.3. Veldonderzoek	10
3. Effecten van het voornemen	15
3.1. Conclusies archief- en veldonderzoek	15
3.2. Het voornemen en effecten	15
4. Toetsing aan wetgeving, mitigatie en compensatie	19
4.1. Wettelijk kader	19
4.2. Toetsing	21
4.3. Mitigatie en compensatie	22
5. Samenvatting en conclusies	23

Inhoudsopgave (vervolg)

Bijlagen

1. Stedenbouwkundig plan

Kaarten

1. Ligging plangebied in relatie tot beschermde gebieden
2. Verspreidingskaart zoogdieren en reptielen
3. Verspreidingskaart broedvogels

Tekeningen

00166-1 Inrichtings-/natuurcompensatieplan Ambyerveld

Tabellen

1. Resultaten buizerd onderzoek, voorjaar 2012	13

Figuren

1. Ligging van het plangebied	5
2. Biotopen	11
3. Leefgebied van de das in relatie tot het plangebied	18

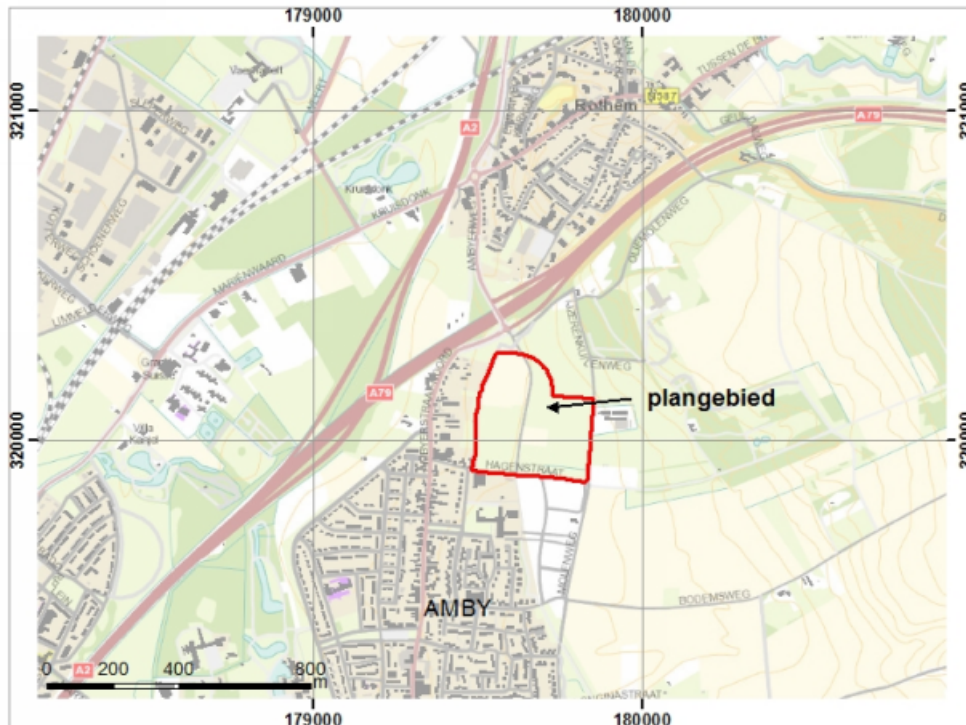
Foto's

1. Overzichtsfoto plangebied, met gronddepot opachtergrond (links)	10
2. Dassenburcht	11
3. Boom met holtes	12
4. Houtwal met aanvankelijk vermoede aanwezigheid van buizerdnest	13
5. Aangetroffen hagedis in ruigteperceel	14

I. Inleiding

I.1. Aanleiding, opdracht en doelstelling

De Gemeente Maastricht bereidt het bestemmingsplan Ambyerveld voor. In het kader van de ruimtelijke ordeningsprocedure dienen onder andere de natuurwaarden in beeld te worden gebracht. Ook moet worden onderzocht of er bij realisatie van de plannen mogelijk strijdigheid ontstaat met nationale of internationale wet- en regelgeving op het gebied van natuurbescherming. In dit kader is in het verleden al een ecologisch onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek dateert van voorjaar 2008 en is toe aan een actualisatie. De Gemeente heeft Taken Adviseurs en Ingenieurs verzocht deze actualisatie uit te voeren.

figuur 1: Ligging van het plangebied (ondergrond: Topographic Basemap Esri)

1.2. Beknopte beschrijving van het plangebied

Figuur 1 (pag. 5) geeft de situering van het plangebied weer. De totale oppervlakte bedraagt 10,8 ha. In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de aard en kwaliteit van de biotopen binnen het plangebied.

Het plangebied wordt aan de noordzijde begrensd door de autosnelweg A79. De zuidgrens wordt gevormd door de Hagenstraat en de oostgrens door de Molenweg. Direct ten westen van het gebied ligt de woonwijk Amby in Maastricht-Noord. Ten zuiden van de Hagenstraat ligt de woonwijk Hagerhof, die thans in aanbouw is. Het plangebied wordt verder omgeven door landbouwgebied en in het noordoosten ligt een bosje van Waterleiding Maatschappij Limburg.

Kaart 1 toont de relatie met nabijgelegen beschermde gebieden. Gebieden die onder de Natuurbeschermingswet vallen zijn het Geuldal en de Bemelerberg- en Schiepersberg. De uiterste grens van Natura2000-gebied Het Geuldal ligt op ruim 500 m naar het noordoosten. Het andere gebied ligt op ruim 2 km naar het zuidoosten. Gezien deze afstanden zijn er redelijkerwijs geen effecten van het voornemen op genoemde gebieden te verwachten. Verder ligt direct ten noordoosten van het plangebied een bosje, dat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

1.3. Methodiek en indeling rapport

Er is archief- en veldonderzoek uitgevoerd, zowel in 2002, 2008 en 2012. Het archiefonderzoek betreft het analyseren van in het verleden verzamelde gegevens over flora en fauna in het plangebied en de directe omgeving ervan. Daartoe zijn gegevens opgevraagd van het Natuurloket en zijn de natuurgegevens van de provincie Limburg onderzocht, die via de website www.limburg.nl zijn te raadplegen. Het veldonderzoek vond plaats op 27 januari 2012 en ofschoon het niet de optimale inventarisatieperiode is voor de meeste soortgroepen, kan wel een goede indruk verkregen worden van de mogelijk aanwezige natuurwaarden. Er is vooral gelet op de toestand van bekende vaste rust- en verblijfplaatsen (met name das), de aanwezigheid van bomen met holtes (in verband met boombewonende soorten, met name vleermuizen) en grote nesten (bijvoorbeeld buizerd of kraai), die in dit seizoen goed zichtbaar zijn.

In hoofdstukken 2 en 3 worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de te verwachten effecten. In hoofdstuk 5 vindt toetsing plaats aan de geldende wet- en regelgeving. Hieruit volgen de in hoofdstuk 6 besproken eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

2. Resultaten archief- en veldonderzoek

2.1. Natuurloket

Van het Natuurloket zijn gegevens opgevraagd van het gebied. In deze database worden gegevens opgeslagen van diverse instanties, waaronder het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, Zoogdiervereniging, SOVON (broedvogeltellingen), FLORON en de Vlinderstichting. Voorts worden ook relevante gegevens van waarneming.nl opgenomen.

Van de in totaal 2.455 data die onderzocht zijn, is de verdeling over de verschillende soortgroepen als volgt (aantal waarnemingen per soortgroep met tussen haakjes het relatieve aantal in procenten):

- flora: 886 (36%),
- zoogdieren: 180 (7%),
- vogels: 1282 (52%),
- amfibieën: 17 (<1%),
- reptielen: 0 (0%),
- vissen: 1 (<1%),
- dagvlinders: 45 (2%),
- libellen: 20 (<1%),
- overige geleedpotigen: 19 (<1%),
- weekdieren: 5 (<1%).

Verreweg de meeste gegevens hebben dus betrekking op vogels. Verder is van belang op te merken dat van alle gegevens 1.585 (65%) punt- of hectometerhokgegevens zijn en derhalve goed toe te delen aan een bepaald gebied.

Met het oog op de toetsing aan de Flora- en faunawet (Ffw) is ook de verdeling over de verschillende beschermingscategorieën (zie §4.1) relevant:

- tabel 1-soorten: 138 (6%), verdeeld over 17 soorten,
- tabel 2-soorten: 33 (1%), verdeeld over 6 soorten,
- tabel 3-soorten: 1.330 (54%), verdeeld over 101 soorten, waarvan 97 vogelsoorten.

De relevante gegevens worden hierna per soortgroep kort toegelicht. Hierbij wordt geen of weinig aandacht geschonken aan niet-beschermde soorten of soorten van het lichtste beschermingsregime (tabel 1-soorten).

Vleermuizen

Er zijn in totaal 4 vleermuissoorten waargenomen: gewone en ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis. Slechts enkele gegevens hebben betrekking op het plangebied of de directe omgeving. Het gaat daarbij alleen om de gewone dwergvleermuis en alleen om gegevens in de directe omgeving van, maar niet binnen het plangebied. Op kaart 2 zijn deze gegevens uitgeplot.

Das

Van de das zijn alleen gegevens van verkeersslachtoffers aanwezig, alsmede een zichtwaarneming (kaart 2, nabij de burcht, zie §2.3).

Overige zoogdieren

Van de overige zoogdiersoorten behoren eekhoorn en steenmarter tot de binnen of direct buiten het gebied aangetroffen soorten. Van de eekhoorn zijn puntwaarnemingen, maar niet nabij het plangebied. De kilometerhokwaarnemingen hebben betrekking op bewoningssporen, uit 2004 en 2007.

Van de steenmarter zijn geen waarnemingen van binnen het plangebied aanwezig. Langs de snelweg zijn enkele verkeersslachtoffers aangetroffen, terwijl in de woonwijk ten zuiden van het plangebied een steenmarter gezien is.

Broedvogels

De meeste gegevens in het databestand hebben betrekking op vogels, zoals al opgemerkt. Het gaat daarbij om de volgende type waarnemingen: alarmerend, baltsend/zingend, foeragerend, jagend, nest-indicerend gedrag, opvliegend, overvliegend, pleisterend, roepend, rustend, ter plaatse, territoriumindicerend. Alleen gegevens, die de aanwezigheid van een vaste rust- of verblijfplaats aanduiden binnen of direct buiten het plangebied worden in dit verband relevant geacht (nest-indicerend gedrag, balts en territoriumindicerend).

Soorten, waarvan het territorium geheel of gedeeltelijk overlapt met het plangebied zijn: bosrietzanger, braamsluiper, Cetti's zanger, fitis, geelgors (107 waarnemingen !), gele kwikstaart, goudhaan, grasmus (37), grote lijster, heggenmus, Kievit, merel, putter, rietgors, roodborst, spotvogel, tjiptjaf, tuinfluiter, veldleeuwerik (67), vink, winterkoning, zanglijster, zwarte roodstaart en zwartkop.

Uit deze gegevens valt te concluderen dat het plangebied en de directe omgeving een belangrijke functie hebben voor met name geelgors, grasmus en veldleeuwerik (Rodelijstsoort).

Amfibieën

Er zijn alleen waarnemingen van tabel I-soorten beschikbaar, zoals bruine kikker en gewone pad.

Flora

Binnen het kilometerhok, waarvan het grootste deel van het plangebied deel uitmaakt ($x=179/y=320$, zie figuur 1, pag. 5), zijn de volgende bijzondere plantensoorten aangetroffen:

- Rodelijstsoorten: aardbeiganzerik, grote leeuwenklauw en herfsttijloos;
- tabel 2-soorten: herfsttijloos, maretak en witte munt.

Er zijn geen gedetailleerde gegevens beschikbaar ten aanzien van de locatie, zodat ook niet zeker is of de betreffende gegevens betrekking hebben op het plangebied of niet.

2.2. Natuurgegevens Provincie Limburg

Vegetatie en flora

Op de website van de Provincie Limburg (www.limburg.nl) zijn puntlocaties van bijzondere plantensoorten beschikbaar en zijn tevens (half-)natuurlijke vegetaties op kaart aangegeven (opnames ca. 3 jaar oud). Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen bij de provinciale kartering.

Langs de Molenweg in het oosten komt een vegetatie voor, welke getypeerd is als B4s: Berm met een vegetatie die óf voor meer dan 75% uit LKI-soorten bestaat óf een relatief hoge bedekking heeft van kruiden die niet behoren tot de LKI- of aandachtsoorten. Er komen tevens struiken voor.

Avifaunakartering

De provincie Limburg actualiseert ongeveer eens in de 10 jaar de territoriagegevens van broedvogels in het buitengebied. Van het plangebied en omgeving dateert de laatst uitgevoerde kartering van 2009. De data zijn op bijgaande kaart 3 weergegeven.

Binnen het plangebied zijn territoria aangetroffen van geelgors, grasmus en spotvogel (Rodelijstsoort). In de directe omgeving zijn er tevens territoria (die deels overlappen met het plangebied) van bosrietzanger, braamsluiper, ekster, kneu (Rodelijstsoort), koekoek (idem), zwarte kraai en zwarte roodstaart.

2.3. Veldonderzoek

Methodiek

Op 27 januari is een veldonderzoek uitgevoerd, waarbij het zonnig winterweer was (geen vorst). Het plangebied is daarbij doorkruist, waarbij met name gelet is op bomen met holtes en spleten en nesten van vogels. Verder is ook de dassenburcht in het bosje van WML geïnspecteerd, terwijl gelet is op eventuele sporen van de das (haren, prenten of wissels). Tenslotte zijn de aanwezige biotopen in kaart gebracht en zijn foto's gemaakt.

foto 1: Overzichtsfoto plangebied, met gronddepot op achtergrond (links)

Biotopen

Ten opzichte van de laatste inventarisatie in 2008 heeft het grondgebruik wel enige wijzigingen ondergaan. Er is dwars door het plangebied, van zuid naar noord een weg aangelegd (Boomheide). Enkele akkers zijn omgezet in grasland. De meeste hagen zijn nog intact, maar langs de Hagenstraat in het zuiden is geen haag meer aanwezig. Onderstaande figuur 2 geeft de verdeling van de biotopen c.q. het grondgebruik weer binnen het plangebied. Foto 1 biedt een impressie van het plangebied in het zuiden in de huidige situatie.

figuur 2: Biotopen

foto 2: Dassenburcht in WML-bosje

Dassenburcht

De dassenburcht in het bosje van WML telt ongeveer 15 ingangen en ziet er goed belopen uit. Ten opzichte van de situatie in 2008 is er niet van een wezenlijke verandering sprake. Gelet op de omvang van de burcht kan de typering van hoofdburcht gehandhaafd blijven. Foto 2 geeft een impressie van de burcht.

Boom met holtes

Langs de Molenweg in het oosten staat een oude kers met holtes (zie foto 3); de locatie is op kaart 2 aangegeven. De boom is waarschijnlijk dood. De holtes vormen een potentiële verblijfplaats voor boombewonende vleermuizen, zoals grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis of rosse vleermuis.

foto 3: Boom met holtes

Nesten

In de houtwal in het centrum (zie foto 4) is een nest aanwezig, waarvan op basis van het veldbezoek in januari het vermoeden bestond dat deze in gebruik is bij een buizerd. Er werd namelijk ook een buizerd waargenomen in de directe omgeving van het nest. Hierop is besloten een nader onderzoek uit te voeren in het broedseizoen. De resultaten hiervan zijn in tabel 1 beknopt weergegeven. Vastgesteld is dat er geen buizerdnest binnen het plangebied aanwezig is.

foto 4: Houtwal met aanvankelijk vermoede aanwezigheid van buizerdnest

tabel 1

Resultaten buizerdonderzoek, voorjaar 2012

Datum	Tijd	Waarneming
20-3-2012	15.00-15.15	<ul style="list-style-type: none">• geen buizerd gezien• geschud aan boom, geen vogels weggevlogen
29-3-2012	14.00-14.30	<ul style="list-style-type: none">• geen buizerd gezien• enkele duiven in de omgeving van het nest• nest was niet bezet
12-4-2012	07.15-08.15	<ul style="list-style-type: none">• gepost• geen buizerds waargenomen• er vlogen soms kraaien over• het nest lijkt verlaten
26-4-2012	09.15-10.30	<ul style="list-style-type: none">• gepost• geen buizerds waargenomen

Langs de Molenweg staat ook een hoge boom, met een nest, vermoedelijk van kraai. Door de situering naast de weg, is het niet waarschijnlijk dat zich hier een buizerd vestigt.

Overige waarnemingen

Langs de Molenweg is op één plek een wissel waargenomen, die vermoedelijk van de das is. Er is geen haar aan het prikkeldraad ter plaatse gevonden, maar de onderste draad is vrij hoog boven het maaiveld gespannen.

Ter plaatse van het grasland in het zuiden is bij het veldbezoek in januari nog een torenvalk waargenomen.

In het noorden van het ruigteperceel (zie figuur 2, pag. 10) hebben medewerkers van de Gemeente Maastricht op 15 maart 2012 een levendbarende hagedis waargenomen, zie onderstaande foto's 5a,b. Het betreft een juveniel exemplaar in het winterhabitat, wat er op duidt dat er meerdere dieren aanwezig zijn.

foto's 5a,b: Aangetroffen hagedis in ruigteperceel (Bron: Gemeente Maastricht)

3. Effecten van het voornemen

3.1. Conclusies archief- en veldonderzoek

Het plangebied is in de huidige situatie geschikt als leefgebied voor de das en diverse kleine zoogdiersoorten, met name soorten als konijn, haas, mol en diverse muizensoorten. Van de das is een grote burcht aanwezig in het bosje van WML, net ten noordoosten van het plangebied.

De meidoornhagen bieden geschikte nestgelegenheden voor broedvogels als geelgors, grasmus en spotvogel. In 2009 zijn territoria van deze soorten aangetroffen binnen het plangebied. Er bestond aanvankelijk het vermoeden dat een nest in de houtwal in het centrum in gebruik zou zijn door een buizerdpaar, maar nader onderzoek in het voorjaar heeft uitgewezen dat het betreffende nest niet gebruikt wordt.

Het ruigteperceel in het centrum vormt actueel leefgebied van de levendbarende hagedis. Er is een juveniel exemplaar in het winterhabitat aangetroffen.

De genoemde hagen vormen een geschikt leefgebied (zomerbiotoop) voor enkele algemene amfibieën als bruine kikker en gewone pad. Ook bieden ze een geschikt biotoop voor reptielen, zoals de genoemde levendbarende hagedis.

Tenslotte zijn binnen het plangebied geschikte zomerverblijfplaatsen aanwezig voor boombewonende vleermuizen.

3.2. Het voornemen en effecten

HET VOORNEMEN

Het plangebied zal een woonfunctie krijgen. De aanwezige gronden zullen grotendeels bouwrijp worden gemaakt. Het stedenbouwkundig plan is als bijlage I toegevoegd.

EFFECTEN ALGEMEEN

Bij de effecten is onderscheid te maken in tijdelijke en permanente effecten. Omdat

er biotopen worden vernietigd door omzetting van groen in verharding, zijn de permanente effecten het belangrijkste. Tijdelijke effecten betreffen de verstoring die uitgaat van de bouwwerkzaamheden met daaraan verbonden verkeer. Maar de effecten hiervan op het aangrenzend buitengebied kunnen eigenlijk alleen negatief zijn tijdens het broedseizoen en met name voor broedvogels in het bosgebied in het noordoosten, in aangrenzende hagen en eventueel nog te handhaven groenelementen binnen het plangebied. Voor de overige soortgroepen zijn de genoemde tijdelijke effecten neutraal.

De biotopen die door het bouwrijp maken vernietigd worden, betreffen voornamelijk grasland, ruigte, hoogstamboomgaard en een houtwal. De nog intacte meidoornhagen in het zuidoosten blijven gehandhaafd.

Daarmee verliest het gebied foerageerfuncties voor met name das, diverse broedvogels en vleermuizen. De gevolgen voor de das komen hieronder nog apart ter sprake.

De aanwezige boom met holtes op het erf langs de Molenweg blijft gehandhaafd, zodat er geen potentiële zomerverblijfplaatsen voor boombewonende vleermuissoorten verdwijnen. Door het verlies van de houtwal in het centrum (zie figuur 2, pag. 10) gaat nestgelegenheid verloren voor diverse broedvogelsoorten, zoals geelgors, grasmus en spotvogel. Voor algemeen voorkomende amfibieën en reptielen (waaronder de levendbarende hagedis) verdwijnt geschikt zomer- en winterbiotoop en voor kleine zoogdieren verdwijnt eveneens leefgebied. Echter, door aanleg van nieuw groen in de wijk wordt ook weer nieuw leefgebied voor dergelijke algemeen voorkomende soorten gecreëerd.

Voorts wil de gemeente Maastricht zoveel mogelijk het leefgebied van de levendbarende hagedis binnen het plangebied behouden door nieuwe ruigtestroken te creëren.

Omdat het gebied aan de rand van de bestaande bebouwde kom ligt, vervult het een zekere verbindende functie tussen leefgebied binnen de stad en het buitengebied. Vooral voor vleermuizen is een dergelijke verbindende functie van belang, zodat migratie kan plaatsvinden tussen verblijfplaatsen en foerageergebied. Omdat de lijnvormige beplantingen in de vorm van meidoornhagen intact blijven, blijven in elk geval noord-zuid verlopende verbindingsroutes bestaan. Door het verlies van de houtwal in het centrum, zal ook een oost-west verbinding verloren gaan en dit heeft mogelijk negatieve gevolgen voor vleermuizen. Langs de Hagenweg in het zuiden en tussen de verschillende woonblokken zijn echter lijnvormige groenelementen met opgaande beplanting gepland (vergelijk bijlage 1), zodat het wegvallen van de genoemde verbindende functie daarmee wordt ondervangen. Daarbij moet nog worden opgemerkt dat het gebied in de huidige situatie al erg open van karakter is. Door de geplande lijnelementen is er na verloop van tijd dan ook sprake van een gunstiger situatie voor met name vleermuizen.

EFFECTEN DAS

Huidige leefgebied

Het plangebied is momenteel zeer geschikt als foerageergebied voor de das vanwege het relatief grote areaal aan grasland, waarin de das zijn stapelvoedsel vindt, namelijk regenwormen. De aanwezige hagen en de houtwal vormen belangrijke migratieroutes voor de das.

Verlies aan leefgebied

Het verlies aan leefgebied van de das is door middel van onderstaande figuur 3 meer inzichtelijk gemaakt. Het leefgebied wordt daarbij onderverdeeld in verschillende zones rondom de burcht, zie het tekstkader.

Leefgebiedcirkels

Conform de methodiek beschreven in Heijnen (1990) en Natuurbalans (2007) wordt het leefgebied rond de dassenburcht (hoofdburcht) opgedeeld in cirkels:

- 0-50 m: het eigenlijke burchtgebied
- 50-500 m: preferent leefgebied
- 500-800 m: foerageergebied
- 800-1.200 m: uitloopgebied

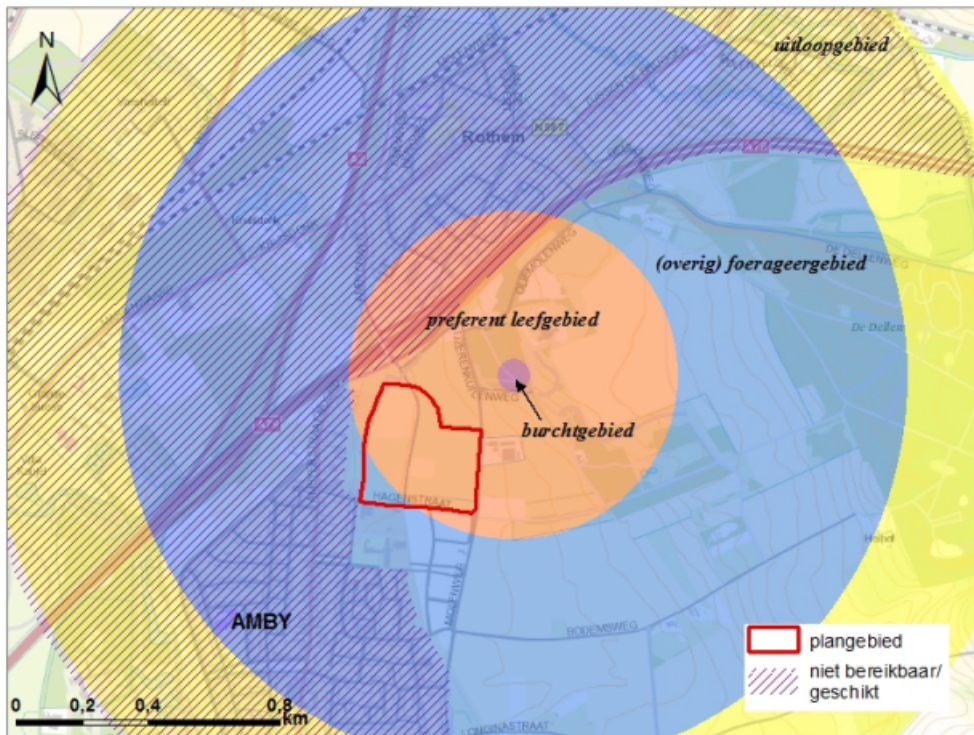
Theoretisch bedraagt het leefgebied van één dassenclan dan in totaal 452 ha, waarvan 78,5 ha preferent leefgebied (inclusief burchtgebied) en 122,5 ha foerageergebied. De rest is uitloopgebied en wordt doorgaans alleen benut als foerageergebied, indien de gronden direct rond de burcht te weinig voedsel bieden. In marginale situaties ziet men dat dassen verder weg van de burcht diverse bijburchten graven om toch ook het uitloopgebied nog te kunnen benutten.

Uit figuur 3 hieronder blijkt dat een deel van het leefgebied gelegen is aan de overkant van de snelwegen A2 en A79. Dit deel is niet, of alleen via een lange omweg bereikbaar. Daarom is het niet zinvol dit gedeelte mee te tellen.

Uiteindelijk blijft 65,4 ha preferent leefgebied¹ over, waarvan 9,5 ha (15%) binnen het plangebied. Dit betekent dat door het planvoornemen maximaal 15% van het preferente leefgebied verloren gaat. Het exacte percentage is afhankelijk van de (nog nader te bepalen) oppervlakte woonkavels en infrastructuur.

¹ De in het tekstkader aangehaalde literatuurbronnen zijn:

- Heijnen, J.H. (1990): *Meles, een draagkrachtmodel voor de das (Meles meles L.)*. Landinrichting 1990/30(4):11-21;
- Hoogerwerf, G. & D. Heijkers (redactie). 2007. *Methodiek natuurcompensatie Limburg. Bepaling mitigatie en compensatie bij aantasting beschermde Natuurwaarden*. Natuurbalans – Limes divergens BV, Nijmegen.

figuur 3: Leefgebied van de das in relatie tot het plangebied

Door het planvoornemen blijft het burchtgebied onaangetast, zoals al eerder is geconstateerd. Wel zal maximaal 15% van het preferente leefgebied verloren gaan. Een dergelijk verlies is, daar het om het preferente leefgebied gaat, tamelijk fors te noemen, maar is niet per definitie fataal, aangezien de rijke lössgronden van Zuid-Limburg een behoorlijk goede wormenstand hebben.

Al met al is de verwachting dat het verlies aan preferent leefgebied in principe door de dassenclan is op te vangen, maar men kan niet zonder meer stellen dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Aangezien de gemeente voornemens is in het resterende deel van het preferente leefgebied binnen het plangebied, waar niet gebouwd wordt, optimalisatie van het foerageerbiotoop te doen plaatsvinden, wordt het negatieve effect echter vrijwel geneutraliseerd. Er worden binnen dit deel van het plangebied, waar vanwege het grondwaterbeschermingsregime niet gebouwd mag worden, hoogstamboomgaarden ontwikkeld. Dergelijke boomgaarden vormen voor dassen een uitstekende voedselbron. De betreffende gronden blijven in eigendom van de gemeente en de bescherming ervan wordt via bestemmingsplanvoorschriften gewaarborgd.

4. Toetsing aan wetgeving, mitigatie en compensatie

4.1. Wettelijk kader

Zorgplicht

Artikel 2 van de Flora- en faunawet stelt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Verbodsbepalingen beschermde soorten

Het is verboden:

- planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (art. 8);
- dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (art. 9);
- dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten (art. 10);
- nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (art. 11);
- eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen (art. 12).

Vrijstelling of ontheffing

Op grond van artikel 75 van de FfW kan voor bepaalde, bij wet verboden handelingen (zie artikelen 8 t/m 12), ontheffing worden verleend. De ontheffingverlening is afgestemd op de mate waarin soorten in hun voortbestaan

bedreigd zijn. Er geldt een vrijstellingsregeling voor de volgende drie categorieën van activiteiten:

- bestendig beheer en onderhoud, ook in landbouw en bosbouw;
- bestendig gebruik;
- ruimtelijke ontwikkeling en inrichting.

De voorgenomen maatregelen vallen onder de derde categorie. Voor activiteiten die vallen onder de derde categorie hoeft alleen een ontheffing te worden aangevraagd wanneer sprake is van het voorkomen van een kleine selectie uit de groep van beschermde planten- en diersoorten, afhankelijk van het zogenaamde *beschermingsregime*. Er worden drie regimes onderscheiden. Voor elk regime geldt dat geen afbreuk mag worden gedaan aan een gunstige staat van instandhouding:

- Bij soorten van het *lichtste regime* - betrekking hebbend op een aantal bij name genoemde (zeer algemene) soorten - geldt dat de gunstige staat van instandhouding door een aantal genoemde ingrepen nooit in gevaar zal komen. Dit zijn kortweg genoemd de 'tabel 1-soorten', of 'algemene soorten'. Voor deze soorten behoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.
- Voor soorten van het *middelste regime* moet de initiatiefnemer aantonen dat de gunstige staat van instandhouding door de genoemde ingrepen niet in gevaar komt. Het zijn de 'tabel 2-soorten', ofwel 'overige soorten'. Een ontheffing van EL&I blijft nodig, tenzij de initiatiefnemer beschikt over c.q. aantoonbaar werkt conform een door het ministerie goedgekeurde gedragscode.
- Bij het *zwaarste regime* worden voor een aantal soorten vrijstellingen en ontheffingen slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingrepen vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dienen plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding niet in gevaar komt. Dit zijn de zogenaamde 'tabel 3-soorten': soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn (tabel 3a) en bijlage I van de (genoemde) AMvB (tabel 3b). In principe vallen ook vogels onder dit beschermingsregime. Hierbij geldt dat de nestplaats tijdens het broedseizoen beschermd is. Voor verstoring of vernietiging van vaste rust- of verblijfplaatsen tijdens het broedseizoen wordt in principe geen ontheffing verleend, aangezien er bijna altijd wel een uitwijkmogelijkheid voor de ruimtelijke ingreep is naar de rest van het jaar. Voor het verstoren c.q. vernietigen van vaste rust- of verblijfplaatsen, die jaarrond in gebruik zijn (roofvogels, huismus, roek e.a.²) kan een ontheffing c.q. "positieve afwijzing" worden verkregen, maar wel volgens de eerder genoemde condities. Voor het broedseizoen wordt doorgaans de

² Augustus 2009 is een aangepaste lijst gepubliceerd door het (voormalige) Ministerie van LNV (thans EL&I). Van de volgende soorten zijn de nesten jaarrond beschermd: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

periode tussen 15 maart en 15 juli aangehouden. Deze data gelden als richtdata: het broedseizoen duurt vanaf het moment dat vogels hun territorium gaan uitzetten totdat de jongen zijn uitgevlogen. Deze momenten zijn zeker niet voor alle soorten gelijk.

4.2. Toetsing

Soorten van het zwaarste regime

De *das* behoort tot de categorie 'tabel 3b-soorten' en vleermuizen vallen onder de categorie 'tabel 3a-soorten'.

Wat de vleermuizen betreft, mits bestaande lineaire beplantingen (meidoornhagen) blijven gehandhaafd of worden teruggebracht, zijn de gevolgen voor deze soortgroep min of meer verwaarloosbaar en is er geen sprake van dat de gunstige staat van instandhouding in het geding is. Worden deze elementen wel permanent verwijderd, dan dient eerst nader onderzoek plaats te vinden naar de precieze functie ervan voor vleermuizen. Hierbij is het van belang na te gaan of deze beplantingen een essentiële schakel vormen in het leefgebied, bijvoorbeeld migratieroute tussen verblijfplaats en foerageergebied. Is deze functie uit te sluiten, dan behoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor vleermuizen. Volgens het huidige stedenbouwkundige plan zullen er diverse, west-oost verlopende lijnvormige groenelementen met opgaande beplanting worden gerealiseerd, zelfs meer dan in de huidige situatie. Wel verdient het aanbeveling de huidige groenstructuren zoveel mogelijk te incorporeren in de nieuwe woonwijk, zodat een tijdelijk verlies aan foerageer- en migratiemogelijkheden wordt vermeden.

Aangezien de boom met holtes langs de oostgrens behouden blijft, is ook geen nader onderzoek naar het eventueel gebruik door vleermuizen nodig.

Voor de das is een ontheffing niet nodig, mits de voorgestelde compenserende maatregelen in de vorm van ontwikkeling van hoogstamboomgaarden worden uitgevoerd. Om tijdelijk verlies van leefgebied te voorkomen, dienen deze boomgaarden ruim vóór de start van de woningbouw te worden aangelegd. Alleen in dat geval is aantasting van de functionaliteit van de huidige verblijfplaats te voorkomen. In §4.3 wordt nader ingegaan op de compensatie.

Voor vogels geldt dat er geen ontheffing verkregen kan worden voor ruimtelijke ontwikkelingen. In elk geval zal bij aanlegwerkzaamheden rekening gehouden moeten worden met het broedseizoen, zodat er een ruime afstand aangehouden moet worden tot de nestplaats van vogels, aan te geven door een ecologisch deskundige. In

de houtwal in het centrum is geen nestplaats van buizerd vastgesteld, zodat voor de eventuele kap van bomen ter plaatse geen ontheffing nodig is.

Soorten van het middelste regime

Aangezien er ter plaatse van het ruigteperceel leefgebied van de levendbarende hagedis verloren gaat, dient de gemeente aantoonbaar te werken met een goedgekeurde gedragscode (zoals de Gedragscode Bouwend Nederland), wat onder andere inhoudt dat rekening wordt gehouden met kwetsbare perioden van de levendbarende hagedis.

Soorten van het lichtste regime

Voor deze soorten geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, zodat hier niet verder aandacht aan wordt besteed. Wel geldt ook voor deze soorten de algemene zorgplicht (art. 2).

4.3. Mitigatie en compensatie

Mitigerende maatregelen zijn al ter sprake geweest, namelijk het rekening houden met het broedseizoen voor vogels bij aanlegwerkzaamheden.

Voor de das zijn geen mitigerende maatregelen beschikbaar in dit geval, maar zal een compensatieplan moeten worden opgesteld. In §3.2 is al opgemerkt dat, bij een adequate inrichting van niet te bebouwen oppervlakten binnen het plangebied, voldoende foerageermogelijkheden voor de das overblijven en de gunstige staat van instandhouding kan worden gewaarborgd. Eén en ander is op bijgaande tekening 00166-I nader uitgewerkt.

Door opname van bestaande hagen in de te vormen groenstructuren kan de foerageerfunctie, met name voor vleermuizen, worden behouden. Tevens blijft daardoor broedbiotoop voor struweelvogels behouden.

Door in de niet te bouwen ruimtes ook ruigtestroken op te nemen, kan het leefgebied van de levendbarende hagedis binnen het plangebied behouden blijven. Net als voor de das geldt dat deze tijdig moeten worden ingericht. Zie ook bijgaande tekening 00166-I, waar een strook ruigte is opgenomen.

5. Samenvatting en conclusies

Voorkomen van beschermde soorten

Uit het archief- en veldonderzoek is gebleken dat er minimaal één streng beschermde soort binnen het plangebied waargenomen is, namelijk das en dat mag worden aangenomen dat het plangebied verder deel uitmaakt van het leefgebied van enkele algemeen voorkomende vleermuizen (met name dwergvleermuis), die eveneens streng beschermd zijn, alsmede diverse broedvogels.

Binnen het plangebied is tevens een boom met potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. Bij een veldbezoek in januari werd een nestplaats van de buizerd vermoed in de houtwal in het centrum, maar uit nader onderzoek in het voorjaar is gebleken dat er geen buizerdnest in het plangebied aanwezig is.

Er is wel leefgebied aangetoond van de levendbarende hagedis, een soort van het middelste beschermingsregime, namelijk ter plaatse van de ruigte in het centrum van het plangebied.

Effecten van het voornemen

Uit de effectenbeschrijving is gebleken dat de gevolgen van de ingreep voor vleermuizen en broedvogels min of meer verwaarloosbaar zijn, mits de genoemde mitigerende maatregelen worden getroffen, zijnde de aanleg van lijnvormige groenelementen met opgaande beplanting.

Voor de das zijn de gevolgen van het biotoopverlies negatief, aangezien een deel van het preferente leefgebied (maximaal 15%) verloren gaat. Door het treffen van adequate maatregelen, bijvoorbeeld aanleg van hoogstamboomgaarden binnen het plangebied, kan het verlies zodanig gereduceerd worden, dat er geen inbreuk wordt gemaakt op de gunstige staat van instandhouding.

Ook voor de levendbarende hagedis zijn de effecten negatief (biotoopverlies), maar dit negatieve effect kan opgeheven worden door de aanleg van ruigtestroken in de niet te bebouwen delen van het plangebied.

Noodzaak ontheffingsaanvraag

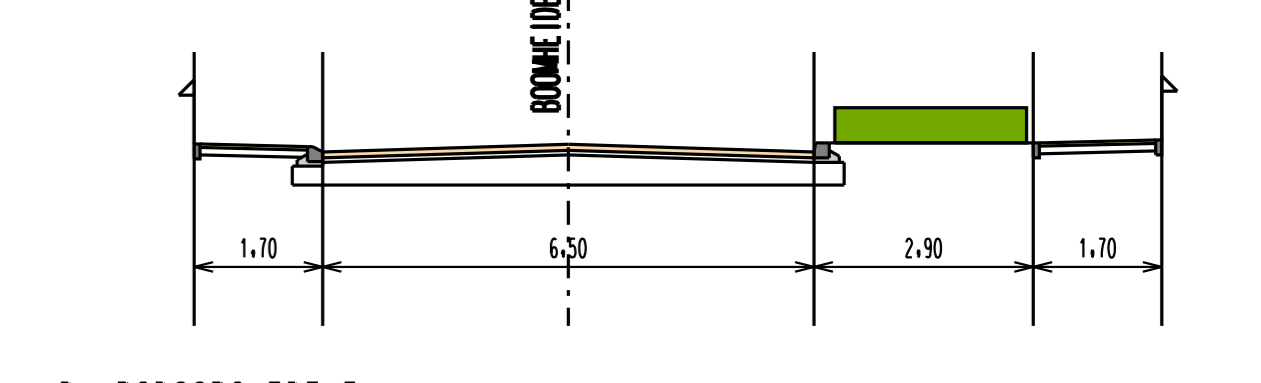
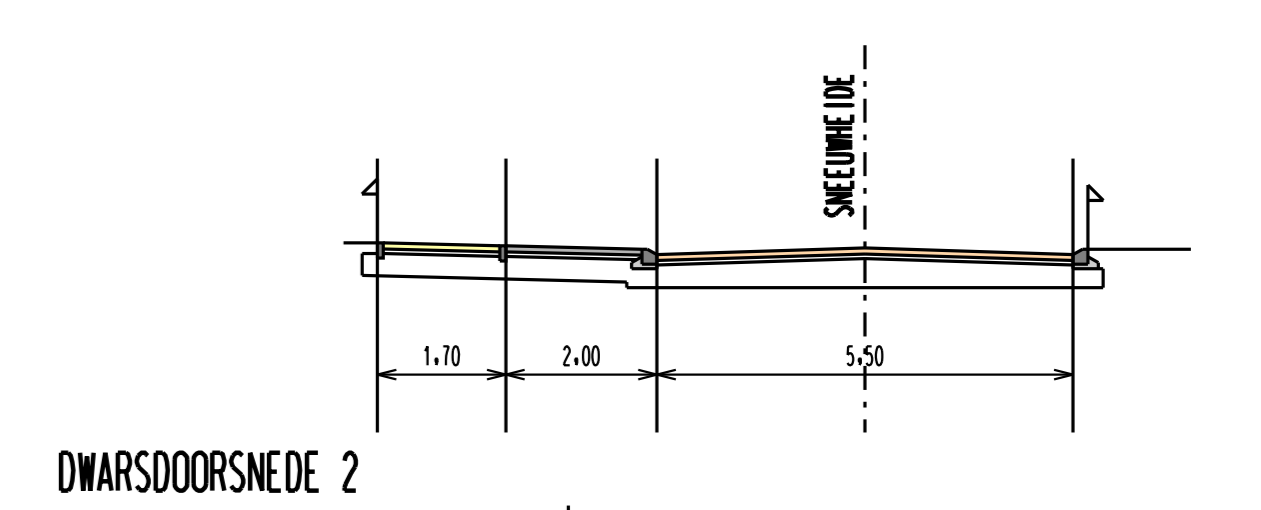
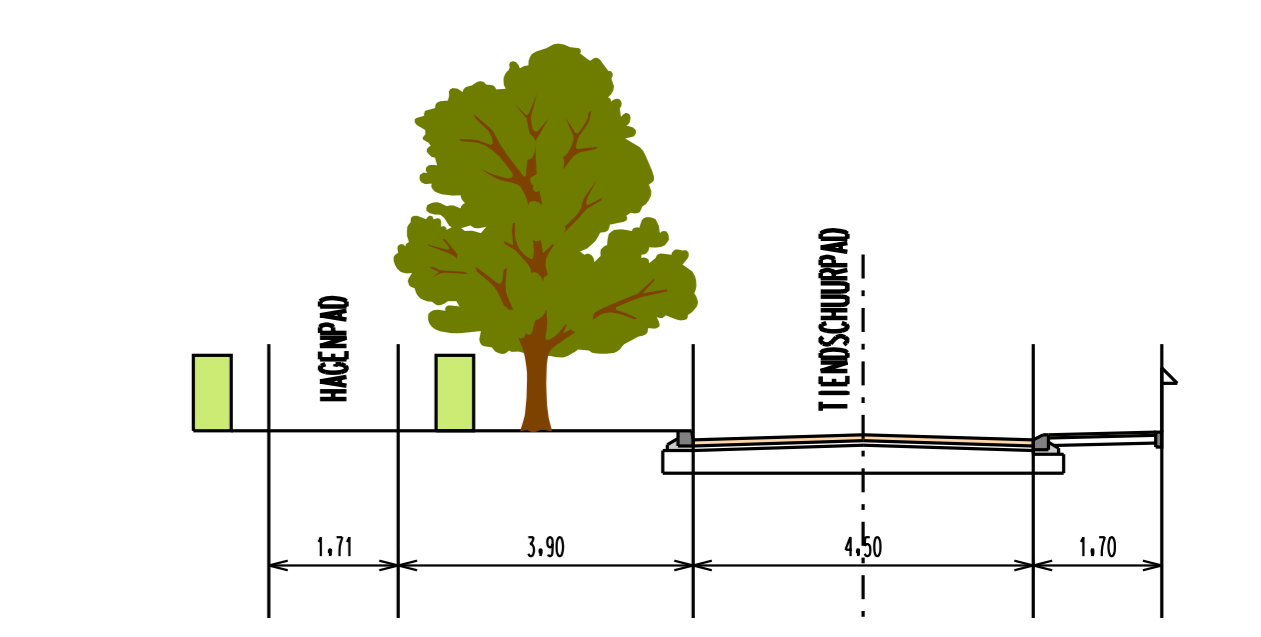
Indien ten aanzien van de levendbarende hagedis een een door het Ministerie van EL&I goedgekeurde gedragscode gevolgd wordt, is er voor deze soort geen ontheffingsplicht.

Voor de das hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd, mits de gemeente de niet te bebouwen gedeelten optimaal inricht voor de das en de bescherming ervan regelt via het bestemmingsplan. Zoals in voorliggend rapport is aangegeven, ligt dit ook in het voornemen van de gemeente. Eén en ander is uitgewerkt op bijgaande tekening 00166-I 'Inrichtings-/natuurcompensatieplan Ambyerveld'.

Bijlage I. Stedenbouwkundig plan

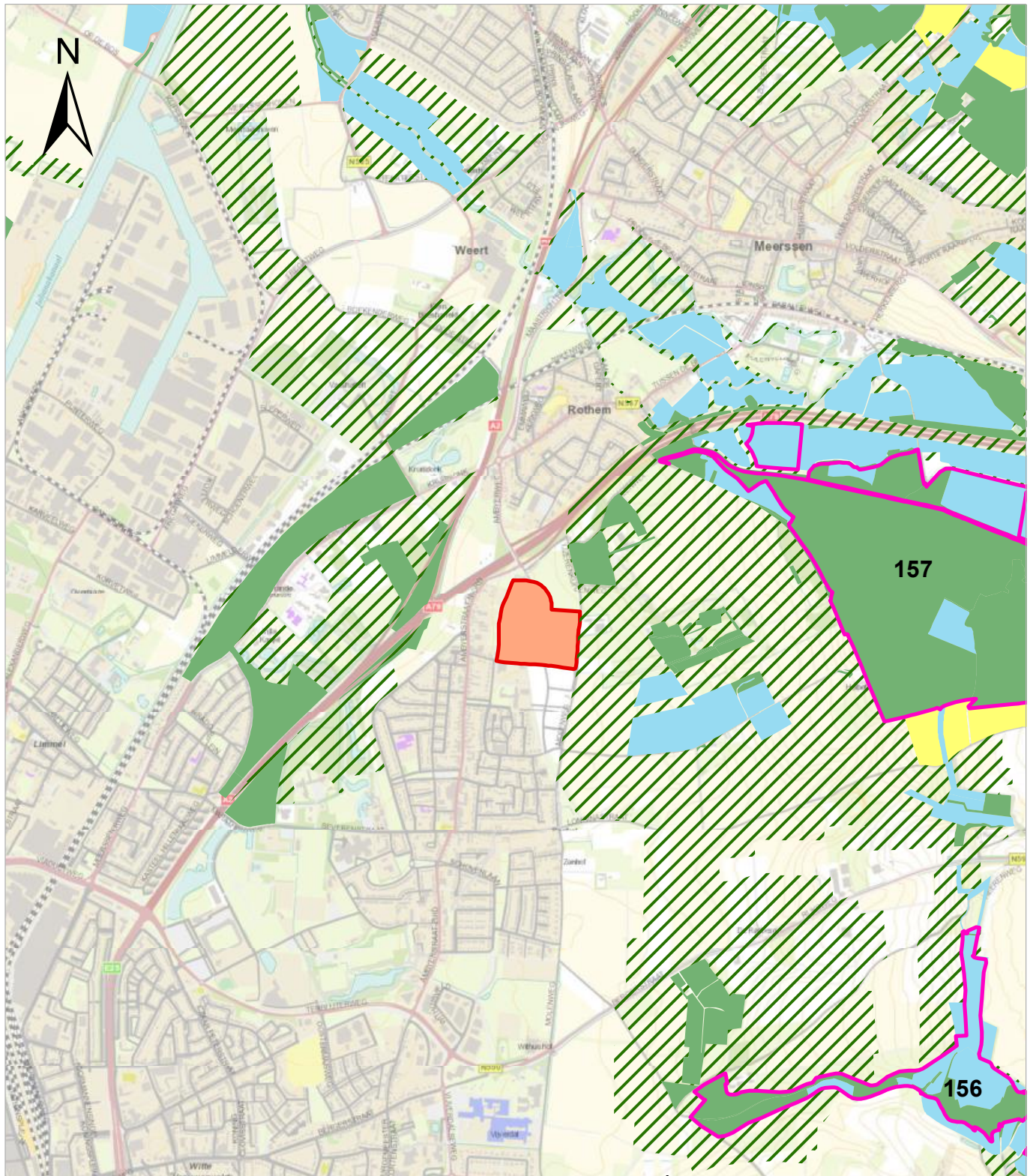
Zie bijgevoegde tekening (verkleind van A0 naar A3)

Dit is een lege pagina

- DWARSDOORSNEDE 3**
- Leveren en aanbrengen straatbakstenen keifmaat in keperverband kleur mangoan
 - Leveren en aanbrengen straatbakstenen keifmaat in halfsteensverband kleur mangoan
 - Leveren en aanbrengen straatbakstenen keifmaat in elleboogverband kleur zwart
 - Leveren en aanbrengen betontegels 300x300x45, kleur grijs
 - Leveren en aanbrengen betontegels 300x300x80, kleur grijs
 - Leveren en aanbrengen trottoirband 180/200x200 kleur antraciet incl. kantloeg van straatbakstenen keifmaat in betanspecie
 - Leveren en aanbrengen verlaagde trottoirband 180/200x200 kleur antraciet incl. kantloeg van straatbakstenen keifmaat in betanspecie
 - Leveren en aanbrengen geleideband 70/200x200 kleur antraciet incl. kantloeg van straatbakstenen keifmaat in betanspecie
 - Leveren en aanbrengen verlaagde geleideband 70/200x200 kleur antraciet incl. kantloeg van straatbakstenen keifmaat in betanspecie
 - Leveren en aanbrengen opsluifband 100x200 in betanspecie kleur antraciet
 - Leveren en aanbrengen opsluifband 80x200 kleur antraciet
 - gemengde boeren haag - *Carpinus betulus*
- *Crataegus monogyna*
- *Ligustrum vulgare*
- *Acer campestre*
 - gemengde haag - *Fagus sylvatica* "Purpurea" (rode beuk)
- *Fagus sylvatica* (gewone beuk)
- *Crataegus monogyna* (doorn haag)
 - Vuilwaterriool
 - Regenwaterriool
 - In te zaaien Italiaans rooigras
 - In te zaaien speelgras
 - Hypericum calycinum*
 - Tilia europaea* "Koningssinde", maat 18 / 20
 - Juglans regia*, maat 18 / 20
 - Fagus sylvatica*, maat 18 / 20
 - Quercus robur*, maat 18 / 20
 - Fraxinus pennsylvanica* "Summit", maat 18 / 20
 - Ulmus laevis*, maat 18 / 20
 - Tilia cordata* "Baltije", maat 18 / 20
 - Hypericum calycinum*, maat 18 / 20
 - Fagus sylvatica* "Riversii", maat 18 / 20
 - * bestaande lichtmast
 - Te verwijderen lichtmast
 - Te plaatsen lichtmast, h = 4,00m
 - Te plaatsen lichtmast, h = 6,50m
 - Hardhouten VAP afzetpaal
 - 51.02 bestaande maaiveldhoogte

ov-ellen	RM	15-03-2012	B
omschrijving wijziging	RM	11-11-2011	A
uitgave datum tekening	paraf	datum	letter
		besteknr.	W&G-16
Amby CONCEPT bouw en woonrijp maken Ambyerveld aanlegtekening		besteknr.	2011
		tekn. werk	1
		schaal	1:500
		domlein	seb
		sector	obm
		projectie	tek. nr. formaat
			1 A0

 plangebied

ECOLOGISCHE HOOFDSTRUCTUUR:

- bestand bos- en natuurgebied
- beheersgebied
- nieuwe natuur

Provinciale Ontwikkelingszone Groen:
 P2

NATURA2000:

- habitatrichtlijngebied
- 156** Bemelerberg en Schiepersberg
- 157** Geuldal

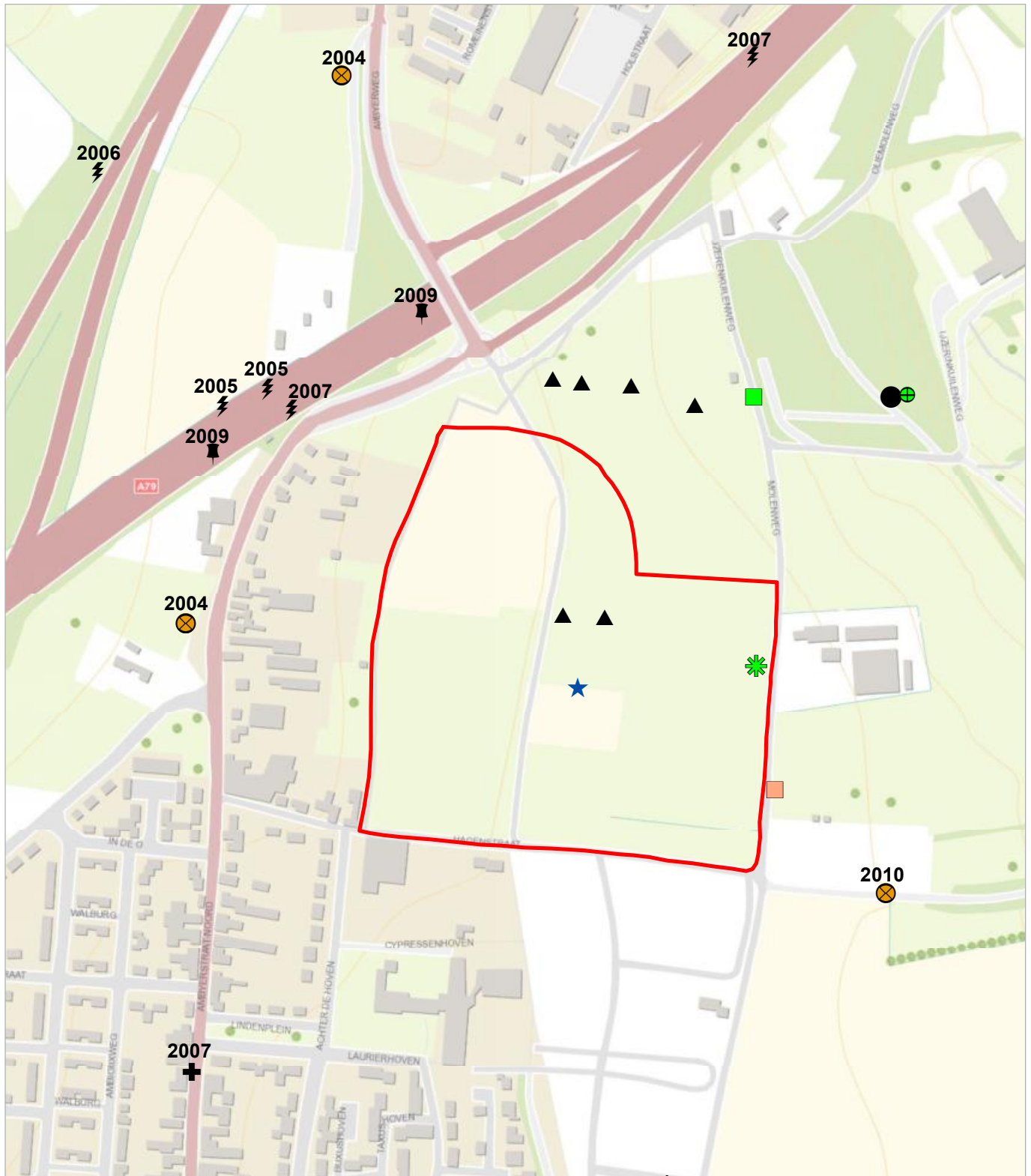
Kaart 1

Ligging plangebied in relatie tot beschermde gebieden

schaal 1:25.000

werknr. 00166

Taken Adviseurs en Ingenieurs

plangebied

das

- hoofdburcht
- zichtwaarneming, 2009
- wissel, 2008
- wissel, 2012
- prent, 2008
- verkeersslachtoffer (met jaaraanduiding)

reptielen

- levendbarende hagedis, 2012

steenmarter

- verkeersslachtoffer (met jaaraanduiding)
- zichtwaarneming (idem)

overige zoogdiersoorten

- gewone dwergvleermuis (met jaaraanduiding)
- kers met holtes, 2012 (potentiëel zomer-verblijf vleermuizen)

Kaart 2

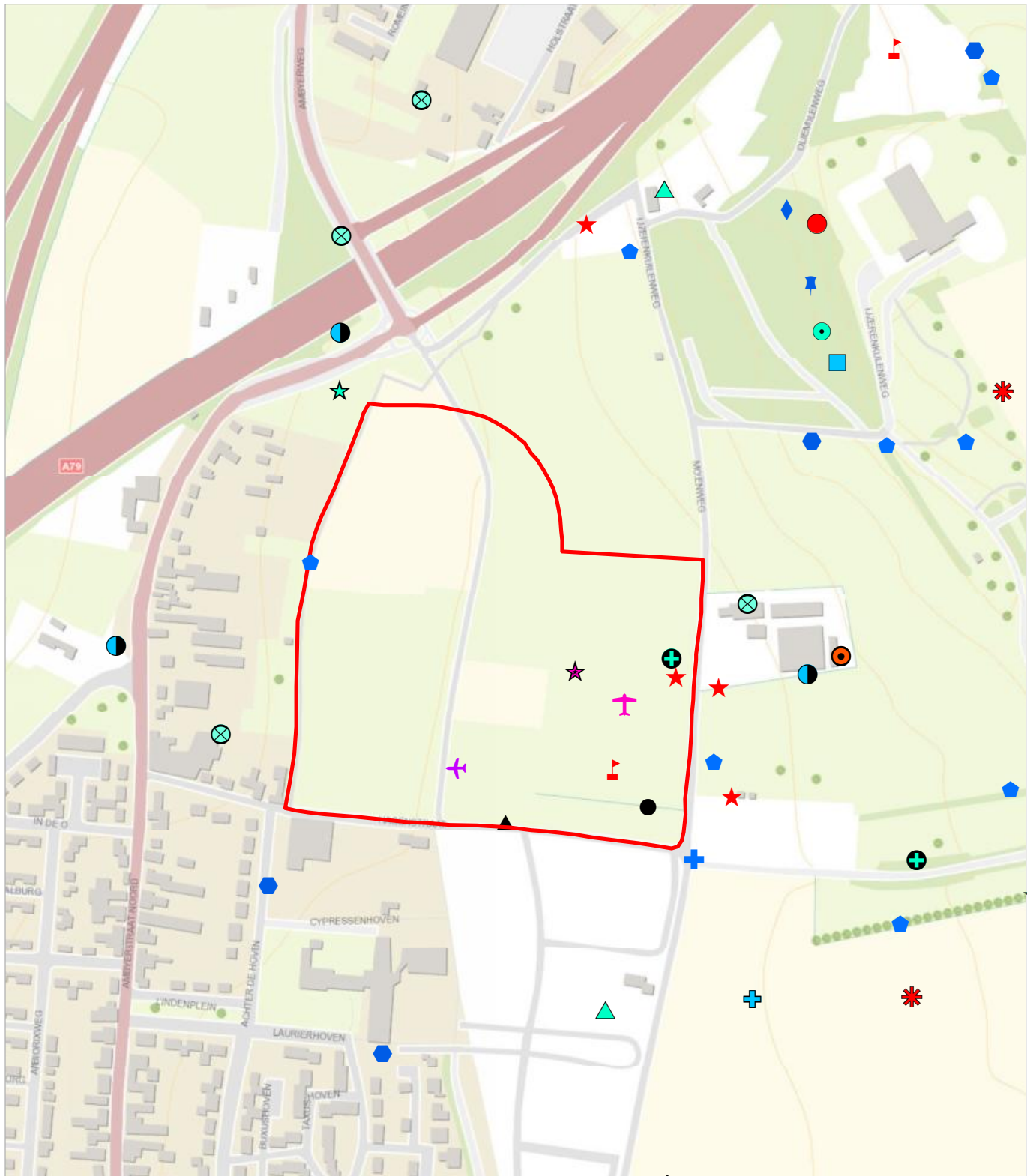
Verspreidingskaart zoogdieren en reptielen

schaal 1:5.000

werknr. 00166

TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie

- plangebied**
- territoria, 2009** (broedvogelkartering Prov. Limburg)
■ boomklever	♣ holenduif
● boomkruiper	★ kneu
★ bosrietzanger	● koekoek
♣ braamsluiper	♣ patrijs
● ekster	▲ putter
♣ geelgors	♣ spottvogel
♣ grasmus	★ veldleeuwerik
● groene specht	♣ zwarte kraai
♣ grote lijster	⊗ roodstaart

- buizerd**
♣ jagend, 2012
★ nest (mogelijk), 2012
♣ torenvalk

- kraai**
★ nest (mogelijk), 2012
- oude waarnemingen (2002)**
▲ ransuil, ter plaatse
● steenuil, ter plaatse

Kaart 3
Verspreidingskaart broedvogels

schaal 1:5.000 werknr. 00166
TAKEN Landschapsarchitectuur en Ecologie

Inrichtings-/natuurcompensatieplan Ambyerveld

eisen fruitbomen:

- hoogstam 14/16 met kluit
- goed vertakte kroon met duidelijke kop/harttak
- verdelingshoogte minimaal 220cm
- 50 ltr molmest per boom
- preventief tegen woelrat 4 narcissenbollen in wortelzone
- boomspiegels vruchtbomen 3 jaar zwart houden

wijze van aanplant:

- per rij oost-west 1 soort
- in de rij verschuiven in driehoeksverband

fruitsoorten:

- Pater van Mansfeldt
- Hedelfinger
- Cascogne
- Notarisappel
- Groninger Kroon
- Clapps Favorite
- Conference
- Doyenne du Comice
- Vroege van Werdel
- Udense Spaande
- Rode Ster
- Klumpke
- Legipont
- Franse Wijnpeer
- Meikers
- Juttepeer

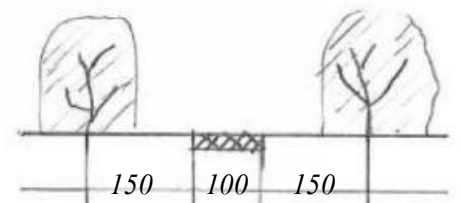
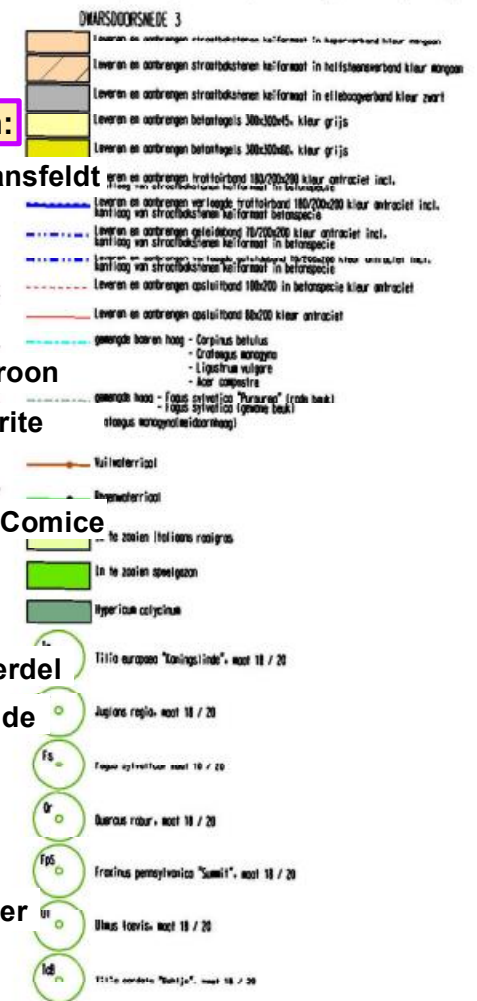
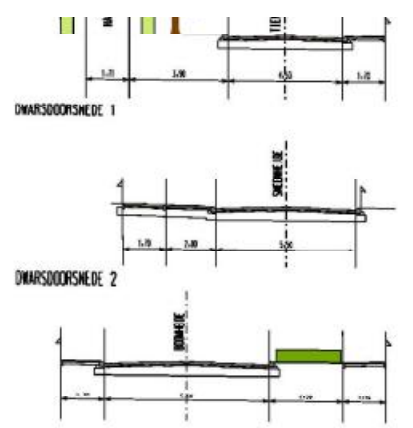
paadjes landelijk houden:

- met grasberm
- 20cm menggranulaat op stol of grauwacke (0-20) zonder opsluiting

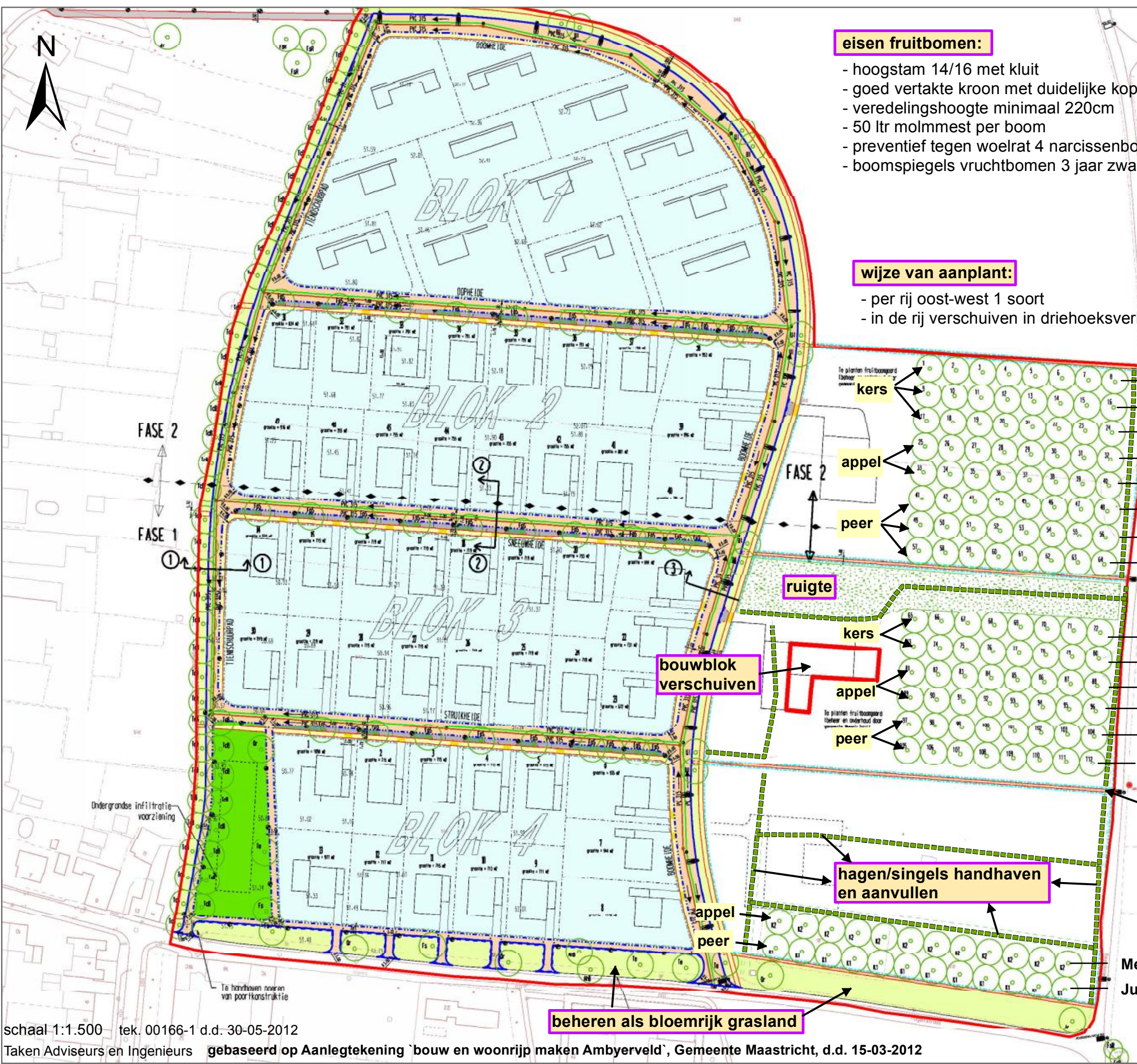
beheren als bloemrijk grasland

bouwblok verschuiven

hagen/singels handhaven en aanvullen

RM	15-03-2012	B
RM	11-11-2011	A
stake	WAG-16	
versie	001	
loc. werk	1	
baal	1:500	
maaf	003	

schaal 1:1.500 tek. 00166-1 d.d. 30-05-2012

Taken Adviseurs en Ingenieurs gebaseerd op Aanlegtekening 'bouw en woonrijp maken Ambyerveld', Gemeente Maastricht, d.d. 15-03-2012